

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Климович Юлії Юріївни «Формування професійної компетентності майбутнього філолога засобами перевернутого навчання», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Актуальність теми дисертації обумовлена активним запитом суспільства на якісну професійну підготовку конкурентоспроможних та висококваліфікованих фахівців у галузі іноземної філології, що пов'язано зі зближенням України та Європейського Союзу в сфері вищої освіти, зобов'язаннями нашої країни у рамках Болонського процесу й стрімким розвитком сучасного інформаційного суспільства. XXI століття вважається переломним моментом переходу від традиційної до діджиталізованої освіти, що, передусім, зумовлено постійним впливом технологічного прогресу на повсякденне життя та потребує залучення нових підходів, форм, методів і засобів навчання. У зазначеному контексті актуалізується проблема формування професійної компетентності майбутнього філолога, зокрема з використанням засобів інноваційної педагогічної технології перевернутого навчання. Майбутній філолог з іноземної мови повинен володіти здатністю не лише аналізувати існуючу мовну систему, але й прогнозувати її зміни у світлі цифровізації мовного середовища, бути здатним працювати дистанційно, орієнтуватися в сучасних мовних та літературних тенденціях, виступати ретранслятором традицій і культурних особливостей народу, мову якого вивчає.

Актуальність представленого дослідження посилюється низкою суперечностей між:

- потребою громадянського суспільства в інноваційній підготовці філологів та наявною традиційною системою їхньої підготовки в закладах вищої освіти;
- освітнім потенціалом інноваційних педагогічних технологій XXI століття та недостатньою сформованістю цифрової компетентності студентів закладів вищої освіти;
- необхідністю підвищення мотивації майбутніх філологів до самостійного формування індивідуальної траєкторії професійного розвитку засобами інноваційних педагогічних технологій та недостатньою теоретичною і практичною розробленістю проблеми ефективного використання зазначених засобів;
- наявністю значної кількості інноваційних педагогічних технологій, що здатні підняти процес формування професійної компетентності майбутніх філологів на якісно новий рівень, та відсутністю комплексного науково-методичного забезпечення реалізації цього процесу.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконувалася в межах реалізації завдань науково-дослідної теми кафедри професійно-педагогічної, спеціальної освіти, андрагогіки та

управління Житомирського державного університету імені Івана Франка «Професійна підготовка майбутніх фахівців в умовах ступеневої освіти» (державний реєстраційний номер 0110U002274). Тема дисертації затверджена вченою радою Житомирського державного університету імені Івана Франка (протокол № 14 від 30.10.2020 р.).

Достовірність та обґрунтованість одержаних результатів досягнута дисертанткою завдяки використанню значної кількості наукових джерел (273 найменування, з яких 62 – іноземною мовою), здійсненню ґрунтового аналізу об'єкта і предмета дослідження на загальнофілософському, загальнонауковому та конкретнонауковому рівнях; активній апробації отриманих результатів на наукових заходах різного рівня (6 міжнародних та 3 всеукраїнських конференціях, 4 семінарах та наукових проєктах), належною публікаційною активністю (18 публікацій (14 одноосібних), зокрема 4 статті у наукових фахових виданнях України, 1 стаття у зарубіжному періодичному виданні, 2 навчально-методичні посібники, 1 колективна монографія, 10 тез доповідей на наукових конференціях, у збірниках наукових праць); вибору доцільних методів дослідження процесу формування професійної компетентності майбутнього філолога засобами перевернутого навчання.

Структура дисертації логічно побудована відповідно до мети й завдань дослідження. Викладені у дисертації наукові положення та висновки мають високий рівень обґрунтованості, що підтверджується логікою і виваженістю підходу до формування структури і змісту роботи для досягнення визначених завдань; обраними для реалізації завдань експериментального дослідження науково-методологічними підходами; репрезентативністю джерельної бази дослідження та її ґрунтовним аналізом; використанням комплексу загальнонаукових та спеціальних методів наукового пізнання.

Ступінь новизни основних результатів дисертації полягає в тому, що дисертаційна робота Юлії Климович є цілісним дослідженням, присвяченим проблемі формування професійної компетентності майбутнього філолога засобами перевернутого навчання. Винесені авторкою на захист концептуальні положення мають наукову новизну, теоретичне і практичне значення. Праця виконана самостійно, містить наукові положення та нові науково обґрунтовані теоретичні результати, що мають істотне значення для галузі знань 01 Освіта / Педагогіка.

Дисертанткою *вперше* науково обґрунтовано дидактичний потенціал інноваційної педагогічної технології перевернутого навчання у процесі формування професійної компетентності майбутніх філологів та розроблено авторську модель цього процесу. *Вдосконалено* понятійно-категорійний апарат проблеми формування професійної компетентності майбутнього філолога, зміст, методи та форми професійного розвитку та саморозвитку студентів-філологів засобами перевернутого навчання. *Уточнено* сутність понять «педагогічна технологія», «майбутній філолог», «професійна компетентність майбутнього філолога», «перевернуте навчання». *Подальшого розвитку* набули наукові положення щодо імплементації в освітній процес закладів вищої освіти інноваційних форм, методів і засобів перевернутого навчання з метою

формування професійної компетентності майбутніх філологів шляхом їх самостійного планування індивідуальної траєкторії професійного розвитку.

Практична цінність результатів дослідження. Практичне значення наукових результатів дослідження полягає в можливості застосування наукових положень і висновків дослідження у практичній діяльності закладів вищої освіти, зокрема під час упровадження протиепідемічних або безпекових заходів на території країни; у науково-дослідницькій діяльності здобувачів вищої освіти, які навчаються за різними спеціальностями у галузі знань 01 Освіта / Педагогіка; у процесі дистанційного викладання суспільно-гуманітарних дисциплін з використанням системи управління навчанням Canvas by Instructure в закладах вищої освіти; під час написання навчальних та навчально-методичних посібників з методики викладання іноземної мови; в імплементації програми вибіркової дисципліни «Розробка онлайн-курсів філологічного спрямування у контексті перевернутого навчання» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, яка може бути використана у процесі вдосконалення відповідних освітньо-професійних програм.

Наукові праці, які відображають результати дисертації. Дисертанткою підготовлено й опубліковано 18 наукових праць, з яких: 4 статті у наукових фахових виданнях України, 1 стаття у зарубіжному періодичному виданні, 2 навчально-методичні посібники, 1 колективна монографія, 10 тез доповідей на наукових конференціях, у збірниках наукових праць. Опубліковані праці з достатньою повнотою відображають основні положення дисертаційної роботи.

Апробація основних результатів дослідження. Основні результати дослідження було представлено на наукових заходах та науково-практичних конференціях різного рівня: *міжнародних* (6): «Сучасна педагогіка та психологія: методологія, теорія і практика» (Київ, 2020, заочно), «Актуальні проблеми розвитку творчої особистості майбутнього педагога в контексті інтеграції України до єдиного європейського і світового освітнього простору» (Глухів, 2022, очно), «Multidisciplinary academic notes. Science research and practice» (Madrid, 2022, заочно), «Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення» (Тернопіль-Переворськ, 2023, дистанційно), «Освіта під час війни: розвиток інформаційно-аналітичного забезпечення, цифрова трансформація, євроінтеграція» (Київ, 2023, дистанційно), «Development trends and improvement of old methods» (Warsaw, 2023, заочно); *всеукраїнських* (3): «Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики викладання мови і літератури» (Житомир, 2021, очно), «Teaching english in wartime: challenges and opportunities for community building and social change» (Львів, 2023, очно), «Сучасні філологічні дослідження та навчання іноземної мови в контексті міжкультурної комунікації» (Житомир, 2023, очно); *семінарах та наукових проектах* (4): «Інноватика у викладацькій майстерності» (Житомир, 2021, очно), «Teaching English in the New Context (basic secondary education, grades 7-9)» (Житомир, 2023, дистанційно), «Teaching in a Time of Crisis: Innovative Tools, Strategies, and Approaches to Improving English Learning for Ukrainians» (Краків, 2023, очно), «Canvas Course Design Training Program. Launching Your Canvas Course: Tips & Tricks» (Житомир-Суми, 2024,

дистанційно); на засіданнях кафедри професійно-педагогічної, спеціальної освіти, андрагогіки та управління Житомирського державного університету імені Івана Франка (2020–2024).

Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення. Структура дисертації ретельно продумана, логічно побудована, складається зі вступу, трьох розділів, кожен із яких характеризується відповідним внеском у розв'язання завдань дослідження проблеми формування професійної компетентності майбутнього філолога засобами перевернутого навчання, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 305 сторінок, основний зміст роботи викладено на 195 сторінках. Робота містить 27 таблиць, 43 рисунки, 22 додатки.

Дисертація виконана грамотною українською мовою, науковим стилем викладення матеріалу, що характеризується точністю, логічністю, лаконічністю, зрозумілістю, зв'язаністю, цілісністю і завершеністю визначень і сформульованих думок.

Дисертаційна робота Юлії Климович за рівнем наукової новизни, систематизації матеріалу, висновками та пропозиціями є завершеним, самостійно виконаним науковим дослідженням. Зміст дисертації відповідає спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями). Робота виконана в межах заявлених теми, мети й завдань, а отримані теоретичні та практичні результати дослідження є значним внеском у розвиток галузі професійної освіти в Україні.

Таким чином, зміст, структура, оформлення та кількість публікацій здобувачки відповідають наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» та пунктам 6-9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова КМУ № 44 від 12.01.2022 р.).

Дані про відсутність текстових запозичень і порушень академічної доброчесності. Дисертаційну роботу перевірено на наявність текстових запозичень з допомогою веб-ресурсу Panel.Strikeplagiarism у Житомирському державному університеті імені Івана Франка (за результатами перевірки зафіксовано 9,7% запозичень).

Виявлені в роботі запозичення не мають ознак плагіату і є правомірними. Під час перевірки посилань знайдено окремі збіги з власними публікаціями, термінологією та посиланнями на літературні джерела.

Наукова робота Юлії Климович є результатом самостійних досліджень здобувачки, відзначається змістовністю, обґрунтованістю ключових позицій, не містить елементів запозичень без посилання на джерело та цілком відповідає принципам академічної доброчесності.

Висновок. На підставі розгляду дисертації, наукових публікацій, у яких висвітлено основні результати наукового дослідження, та з урахуванням результатів фахового семінару кафедри професійно-педагогічної, спеціальної освіти, андрагогіки та управління Житомирського державного університету

